การบริหารงานที่มีประสิทธิผล ของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย

The Effective Administration of Rittiyawannalai Kindergarten

สมพร ยอดดำเนิน[*]
เสน่ห์ ฏีกาวงค์[*]
นันทิยา รักตประจิต[*]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าตัวแปรการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจาก ผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและครูสถานศึกษาอื่น ได้ขนาดตัวอย่างประชากร 291 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกกองทัพอากาศ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบยืนยันผลการวิจัยเรื่องการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการวิเคราะห์เนื้อหา

[*] *นักวิชาการอิสระ*

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน 2) องค์ประกอบด้านการนำองค์กร (คุณลักษณะของผู้บริหารและการวางแผน) 3) องค์ประกอบด้านครูและบุคลากรและ 4) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียน

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

คำสำคัญ: การบริหารงานโรงเรียน การบริหารงานที่มีประสิทธิผล

Abstract

This research aims to determine 1) The factors of effective administration of Rittiyawannalai Kindergarten 2) The confirmation results of the factors of effective administration of Rittiyawannalai Kindergarten. The research process consisted of 3 steps: 1) Research on the effective administration variables of Rittiyawannalai Kindergarten using content analysis from document study and expert interview. 2) Analyze the effective administration factors of Rittiyawannalai Kindergarten. Data were collected by using opinionnaire from policy administrators, school director, school board, teachers, parents and other school teachers. The sample size was 291 people. Data were analyzed by content analysis and exploratory factor analysis. 3) Confirmation of the effective administration factors of Rittiyawannalai Kindergarten were criticized by 5 experts from inside and outside the Air Force. The instruments used in this research were unstructured interviews, opinionnaire, and the confirmation form for experts. The statistics used in the research were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and exploratory factors analysis which using software packages and content analysis.

The results were as follows;

1. The effective administration of Rittiyawannalai Kindergarten consisted of 4 factors: 1) School administration 2) Organizational leading (administrators and Planning Features) 3) Teacher and Staff and 4) School Environment and Atmosphere

2. The confirmation results of the factors of effective administration of Rittiyawannalai Kindergarten showed that all 4 factors were accurate, appropriate, possible and usable.

Keywords: School Administration, Effective Administration

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เริ่มนับตั้งแต่แต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2001 และกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ในโลกใบนี้ นับถึงปัจจุบัน (2018) ได้เข้ายุคศตวรรษที่ 21 มา 18 ปี จากสังคมยุคอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 19 และ 20 เปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมยุคความรู้ในศตวรรษที่ 21 จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไปสู่เทคโนโลยีเครือข่ายดิจิตอลและ

ปัญหาประดิษฐ์ จากการเงินการธนาคารแบบใช้เงินสดเป็นสังคมไร้เงินสด (Cashless Society) การเปลี่ยนแปลงสำคัญในหลาย ๆ เรื่อง เหล่านี้ทุกฝ่ายมองเห็นได้ชัดเจนมากขึ้นจากอดีต และความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิผลเพื่อรับกับการเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาเป็นอีกประเด็นสำคัญ ซึ่งนอกจากจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงแล้วยังจะต้องเป็นกลไกสำคัญเพื่อการขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงด้วย สถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อเด็กในศตวรรษที่ 21 (สมหมาย อ่าดอนกลอย, 2558)

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องบริหารการสร้างคนเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ที่พัฒนาตนรอบด้าน เพื่อสร้าง 3 L คือ Student Learning Teacher Learning และ Systems Learning ต้องบริหารให้ได้ระบบการศึกษาที่รับผิดชอบต่อผลงานในทุกระดับ ทุกด้าน และระบบที่เปิดและมีปฏิสัมพันธ์รอบด้าน คือ เชื่อมโยงกับสังคม เป็น change & Learning Management การบริหารศึกษาไทยต้องบริหารเพื่อเรียกคุณค่าและศักดิ์ศรีของสถาบันวิชาชีพครูให้ต่อเนื่องและยั่งยืน ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 20 & 21 คือ เปลี่ยนจากครูเป็นตัวตั้งเป็นเป้าหมายอยู่ที่เด็ก สอนแลกเปลี่ยนระหว่างโรงเรียน เปลี่ยนจากความรู้มาเป็นทักษะ เนื้อหาพัฒนาเป็นกระบวนการ ทักษะพื้นฐาน ความจริง หลักการ คำถาม ปัญหา ทฤษฎี เปลี่ยนเป็นปฏิบัติหลักสูตรเปลี่ยนแปลงการทำงานของครู จากโดดเดี่ยว เป็นมีเป้าหมายร่วมกัน เปลี่ยนจากที่ครูคิดคนเดียวมาเป็น PCL ร่วมกันคิดเป็นเป้า แยกกันกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ทีม PCL ร่วมกันกำหนด แยกกันค้นหาวิธีพัฒนาผลสัมฤทธิ์ กิจกรรมของครูเป็นเรื่องส่วนตัวเป็นครูเปิดเผยกิจกรรมของตนต่อ PCL จากร่วมมือแบบสะเปะสะปะ ไม่โฟกัสผลสัมฤทธิ์ มาเน้นความร่วมมือในประเด็นยุทธศาสตร์ เปลี่ยนจากศิษย์ของฉันศิษย์ของคุณมาเป็นศิษย์ของเรา เปลี่ยนจากเน้นการบรรยาย การเป็นครูสอน มาเน้นให้คุณค่าเวลาการเตรียมตัว ทำงานร่วมกัน เรียนร่วมกันในการทำหน้าที่ครูฝึก (วิจารณ์ พานิช, 2558)

การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ สถานศึกษาที่เป็นหน่วยแรก ๆ ของการเตรียมคนสร้างคนเพื่อการอยู่ในความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ซึ่งเป็นสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงและต้องการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาแห่งนี้มาเป็นเวลานานเห็นการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงสนใจว่าการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ควรจะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย
2. เพื่อทราบผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แผนแบบการวิจัย (research design) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methodology) มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ศึกษาสภาวการณ์โดยไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study design)

2. ประชากรคือ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย และครูสถานศึกษาอื่นในชุมชน จำนวน 1,220 คน

3. กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และครูสถานศึกษาอื่นในชุมชน จำนวน 291 คน ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้มาโดยใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามโอกาสทางสถิติ (Probability Sampling) แบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรแต่ละลักษณะโดยเทียบเป็นอัตราส่วนร้อยละ

ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนที่มีความรู้ด้านการศึกษาและมีชื่อเสียง โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงโดยพิจารณาจากคุณวุฒิ ประสบการณ์ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการบริหารงานโรงเรียน และเป็นที่รู้จักในแวดวงวิชาการ จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

4.1 ใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ซึ่งได้จากการค้นคว้าศึกษาเอกสาร งานวิจัย วรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ปัจจุบันตำแหน่งหรือบทบาท และประสบการณ์การทำงาน โดยกำหนดการตอบเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย จากกลุ่มผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และครูในสถานศึกษาอื่น เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) เป็นการวัดความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย

4.3 แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaires) สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและการยืนยันผลการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดย

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึง ผู้เชี่ยวชาญเพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงโรงเรียน เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

3. ผู้วิจัยทำหนังสือคำร้องขอความร่วมมือจากโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัยสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล

4. ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน โดยการเก็บข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 การสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4.2 การส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

4.3 การเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากผู้เชี่ยวชาญ และโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแบบมุ่งประเด็น (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติ ประกอบด้วย การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

3. การวิเคราะห์การตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ทำให้ได้องค์ประกอบที่สำคัญ รวมทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน

1.2 ด้านการนำองค์กร

1.3 ด้านครูและบุคลากร

1.4 ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียน

องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยจึงเป็นพหุองค์ประกอบตามสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังแผนภาพ

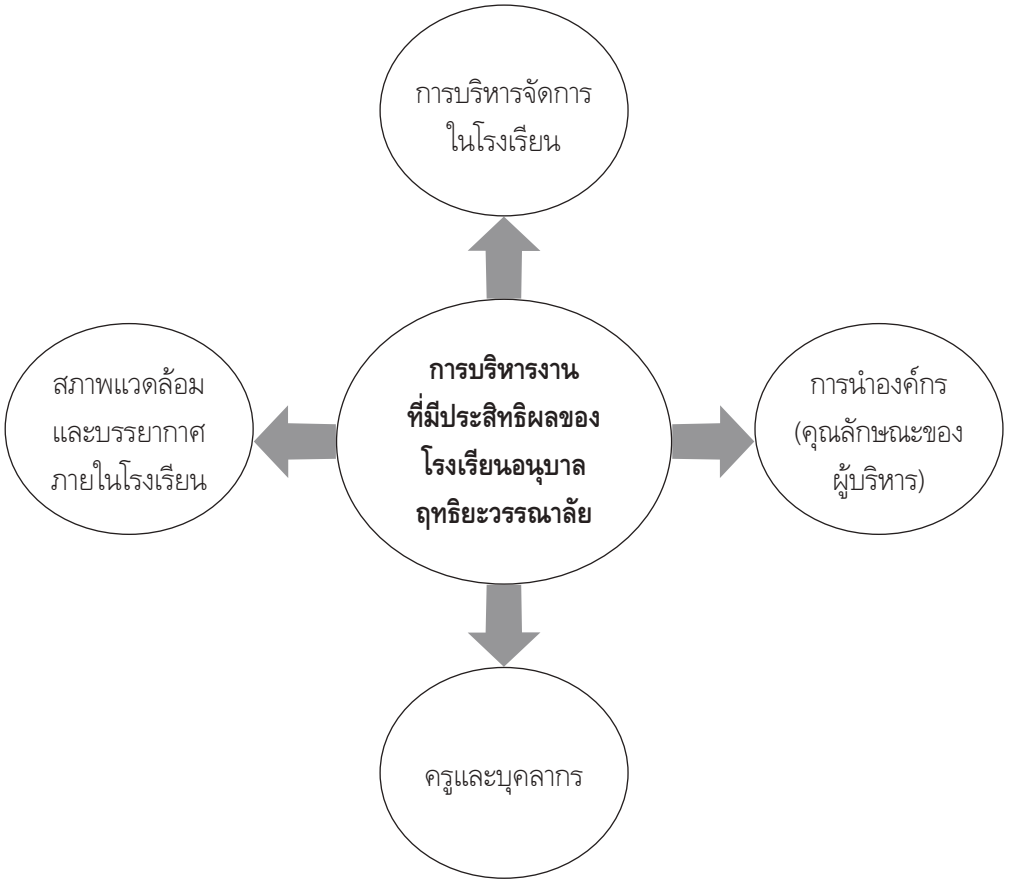

2. การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย

ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย มีความถูกต้อง (accuracy standards) มีความเหมาะสม (Propriety Standards) มีความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (Utility Standards) ตามสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลโดยแยกออกเป็น 2 ประเด็นคือ 1) องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยและ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย

ผลการวิเคราะห์ทำให้ได้องค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน ในองค์ประกอบนี้มีตัวแปรที่สำคัญได้แก่ มีการวางแผนกลยุทธ์ และบริหารกลยุทธ์ได้ทันต่อการปลี่ยนแปลงทั้งในและนอกหน่วยงาน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียนโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม มีการสร้างจุดมุ่งหมายร่วมกัน และคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆเพื่อการพัฒนาโรงเรียน มีการกำหนดเอกลักษณ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการวางเป้าหมายในการบริหารงานชัดเจน ต่อเนื่อง มีการเปรียบเทียบผลงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีแผนงาน โครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินการในรูปคณะกรรมการ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการอย่างเป็นระบบ ใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในมาประกอบการวางแผนบริหารงาน มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีการเชื่อมโยงข้อมูลด้วยเทคโนโลยีระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการอบรมและพัฒนาด้านเทคโนโลยี มีเครื่องมือ อุปกรณ์ ทางเทคโนโลยีหลากหลายมาใช้ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอเหมาะสม

จากตัวแปรที่สัมพันธ์กันตามองค์ประกอบนี้ เห็นได้ว่าการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ต้องการการกำหนดทิศทางหรือแผนการพัฒนาโรงเรียนที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีการริเริ่มหรือสร้างนวตกรรมใหม่ ๆ โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังเน้นการประเมินผลในเชิงสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา ส่งเสริมให้ ครู บุคลากรมีการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ตามภารกิจของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ (วิจารณ์ พานิช,2558) ที่กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องบริหารการสร้างคนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถพัฒนาตนรอบด้าน มุ่งสร้าง 3 เรียนรู้ คือ การเรียนรู้ของเด็ก (Student Learning) การเรียนรู้ของครู (Teacher Learning) และ การเรียนรู้ระบบ (Systems Learning) ซึ่งต้องบริหารให้เป็นระบบการศึกษาที่สามารถรับผิดชอบต่อผลงานในทุกระดับทุกด้านและระบบที่เปิดและมีปฏิสัมพันธ์รอบด้าน โดยเชื่อมโยงกับสังคม เป็นการบริหารการเปลี่ยนแปลงและการเรียนรู้ไปพร้อมกัน(change & Learning Management) การบริหารศึกษาของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยจึงต้องบริหารเพื่อเรียกคุณค่าและศักดิ์ศรีของครูไปพร้อมกับการพัฒนาและใช้ศักยภาพของครูอย่างเต็มศักยภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ด้านการนำองค์กร ในองค์ประกอบนี้มีตัวแปรที่สำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ได้แก่ การมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เป็นแบบอย่างและเป็นที่ศรัทธาเชื่อถือ มีเป้าหมายชัดเจนในการบริหาร ใช้การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาโรงเรียน เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถนำทฤษฎี หลักการ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานอย่างได้ผล เป็นผู้มีความสามารถในการสร้างความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน กำหนดนโยบายในการบริหารงาน ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน ให้ความสำคัญกับ ครู บุคลากร ทุกระดับ อย่างเท่าเทียมยุติธรรม มีการให้ขวัญกำลังใจและสวัสดิการแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม ยุติธรรมต้องมีความเป็นมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหาร พัฒนาตนเองในด้านความรู้ความสามารถอย่างสม่ำเสมอ มีเทคนิคการบริหารที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ มีวิสัยทัศน์แบบกว้างไกล ไม่ยึดติดอยู่กับวิธีการทำงานแบบเดิม ๆ สามารถกระตุ้นให้

บุคลากรมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

คุณลักษณะของผู้บริหารดังกล่าวสอดคล้องกับ ปีเตอร์ เอฟ.ดรัคเกอร์ ที่กล่าวว่าโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลง คือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มีปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหาร กระทรวงศึกษาธิการของนิวซีแลนด์ (New Zealand Ministry of Education, 2013 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556: 70-75) กล่าวถึง โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership Model) ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึงเรื่องของคุณภาพ (Qualities) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ของผู้นำทางการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน 2) ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล 3) สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ e - learning 4) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 5) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสาเร็จ และ 6) พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงได้อย่างก้าวมาสู่รั้วโรงเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าผู้บริหารไม่ตั้งรับ หรือตั้งรับไม่ทัน ผลกระทบจะเกิดกับเด็ก เด็กจะได้รับการพัฒนาทักษะให้สามารถก้าวเข้าสู่โลกแห่งยุคดิจิตอลได้หรือไม่ จึงเป็นความท้าทายของผู้บริหารในการนำองค์กร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2558) ที่กล่าวว่าปัจจุบันผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารบุคลากรเสมือนหนึ่งเป็นหุ้นส่วนของบริษัท และโดยนิยามของหุ้นส่วนแล้วหุ้นส่วนทุกคนจะต้องมีความเท่าเทียมกันและไม่มีใครสามารถสั่งงานหุ้นส่วนได้ หากแต่ผู้บริหารจะต้องมีวิธีการชักจูงหุ้นส่วนให้ดำเนินกิจกรรมในสิ่งที่ต้องการด้วยคำถามที่ว่า กลุ่มเป้าหมายของเราต้องการอะไร? นิยมชมชอบในสิ่งใด ? ต้องการผลสุดท้ายออกมาในรูปแบบใด? เราควรจะต้องหันมากำหนดขอบเขตของงานในองค์กรอีกครั้งหนึ่ง มันอาจจะไม่ใช่การบริหารงานบุคคล อาจจะต้องเป็นการบริหารเพื่อผลการปฏิบัติงาน การนำการเปลี่ยนแปลง (Leading Change) ผู้บริหารต้องมีทักษะและความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ตระหนักถึงศักยภาพของสถานศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลง การแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้บริหารต้องนำยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและเหตุการณ์มาใช้เป็นฐานในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในองค์กร ผู้บริหารควรมีการศึกษาในรายละเอียดของเหตุการณ์ มีการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ มีการแก้ไขปัญหาด้วยนวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก ด้านคุณภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผล ที่สนับสนุนต่อการพัฒนาการสอนและผลลัพธ์การเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ผู้นำต้องนำโดยยึดหลักคุณธรรมในการบริหาร มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งต้องเป็นผู้นำทางและเป็นผู้สนับสนุนไปพร้อมกัน

3. ด้านครูและบุคลากร ในองค์ประกอบนี้มีตัวแปรที่สำคัญเกี่ยวกับครู ได้แก่ การส่งเสริมให้ ครู บุคลากรมีความรักและสามัคคี เพื่อการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ มีสวัสดิการที่ดีเหมาะสมภารงานที่รับผิดชอบ มีการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำงาน มีการสร้างค่านิยมในการทำงานเป็นทีม สร้างบรรยากาศที่เกื้อกูล ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครู บุคลากรในหน่วยงานมีจิตสาธารณะและแก้ปัญหาร่วมกันในการปฏิบัติงาน ครู บุคลากรมีความรู้และความสามารถในงานที่รับผิดชอบ ครู บุคลากร ต้องมีความเป็นมืออาชีพและมีความรู้ทางการศึกษาปฐมวัย ครู บุคลากรมีความรู้สึกมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีแนวทางการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบที่

เท่าเทียมและยุติธรรม ส่งเสริมให้ครู บุคลากรมีความทุ่มเทเสียสละในการทำงาน ครู บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรอย่างชัดเจน ครูมีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาคุณภาพของเด็กทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษา ครูมีมาตรฐานระบบการประเมินผลที่ชัดเจน ครูมีเทคนิคการติดตามประเมินผลเด็กที่ได้ผล ครูมีแผนจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนครูมีกระบวนการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดของเด็ก ครูมีกระบวนการทดสอบความก้าวหน้าของเด็ก ครูมีกระบวนการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

จากตัวแปรสรุปได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ครูและบุคลากรของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยต้องมีการทำงานเป็นทีม เป็นครูมืออาชีพที่ได้รับการรับรองยอมรับ มีองค์ความรู้ปฐมวัย มีหลักการให้การเรียนรู้แก่เด็กหลากหลาย ในส่วนของสิทธิประโยชน์ขวัญกำลังใจต้องมีความมั่นคงภายใต้สภาพการปฏิบัติงานที่เป็นระบบที่เท่าเทียมและยุติธรรม มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานตามความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็นไปตามที่ (วิจารณ์ พานิช, 2558) กล่าวไว้ว่า ครูต้องมีคุณค่าและศักดิ์ศรีของวิชาชีพครู มีความรู้ความสามารถให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 20 & 21 คือ การเรียนรู้ของเด็กไม่ใช่ครูเป็นตัวตั้งแต่ให้ยึดเป้าหมายอยู่ที่เด็ก มีการสอนแลกเปลี่ยนระหว่างโรงเรียน เปลี่ยนจากความรู้มาเป็นทักษะ เนื้อหาพัฒนาเป็นกระบวนการ ทักษะพื้นฐาน ความจริงหลักการ คำถาม ปัญหา ทฤษฎีเปลี่ยนเป็นปฏิบัติ หลักสูตรเปลี่ยนแปลงการทำงานของครู จากโดดเดี่ยวเป็นมีเป้าหมายร่วมกัน เปลี่ยนจากที่ครูคิดคนเดียวมาเป็นชุมชนเรียนรู้วิชาชีพร่วมกัน (Professional Community Learning: PCL) ร่วมกันคิดเป็นเป้าหมายร่วมกัน แยกกันกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ทีม PCL ร่วมกันกำหนด แยกกันค้นหาวิธีพัฒนา ผลสัมฤทธิ์เป็นครูเปิดเผยกิจกรรมของตนต่อ PCL เปลี่ยนจากการร่วมมือแบบสะเปะสะปะ ไม่โฟกัสผลสัมฤทธิ์ มาเน้นความร่วมมือในประเด็นยุทธศาสตร์ เปลี่ยนจากศิษย์ของฉันศิษย์ของคุณมาเป็นศิษย์ของเรา เปลี่ยนจากเน้นการบรรยาย การเป็นครูสอน มาเน้นให้คุณค่าเวลาการเตรียมตัว ทำงานร่วมกัน เรียนร่วมกัน ในการทำหน้าที่ครู

4. ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปรด้าน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนจัดเป็นระบบ สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก ดึงดูดให้เด็กอยากให้มาโรงเรียน การจัดห้องเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน มีการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กอยู่ตลอดเวลา สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในด้านอาคารสถานที่ สนามเด็กเล่น มีความเหมาะสม และปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) - สบร. ที่ระบุว่าโรงเรียนอนุบาลเป็นสถานที่อุ้มชู ดูแล พัฒนาเด็กเล็ก คำว่า อนุบาล ในพจนานุกรมอธิบายว่า คอยเลี้ยงดู คอยระวัง ทั้งนี้เพราะเด็กยังอยู่ในวัยเยาว์ สมองของเด็กอนุบาล อยู่ในระยะที่กำลังเก็บรับประสบการณ์จากการเคลื่อนไหวร่างกายทุกส่วนและพัฒนาระบบสัมผัส คือ รูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัสแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประสบการณ์นั้นฉายภาพมายังตำแหน่งต่าง ๆ ในสมอง ดังนั้น โรงเรียนอนุบาลจึงควรจัดพื้นที่ในการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการสมองวัยอนุบาลการ จัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ต้องสนใจว่าจะพาเด็กก้าวไปทางไหน เด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับไหน เริ่มจัดประสบการณ์ในพัฒนาการด้านต่าง ๆ ณ จุดใด เด็กทุกคนจะก้าวไปตามจังหวะของตนเองได้อย่างไร สิ่งแวดล้อมแบบไหนจะนำเขาก้าวไปถึงได้ กระบวนการมีกี่ขั้นตอน ใช้เวลาเท่าไร เด็กแต่ละกลุ่มจะได้รับกิจกรรมต่างกัน-เหมือนกัน อย่างไร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข้อแนะนำว่าสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการ

เรียนรู้ ต้องคำนึงถึง อุณหภูมิเหมาะสม แสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงรบกวน มีพื้นที่และอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ห้องเรียนถูกตกแต่งให้น่าสนใจด้วยข้อมูล ความรู้ ผลงานเด็ก มีมุมอ่าน และมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีชีวิต อบอุ่นและผ่อนคลาย มีความปลอดภัย สะอาด เป็นระเบียบ มีข้อตกลง กติกา และธรรมเนียมปฏิบัติร่วมกัน ปฏิสัมพันธ์ของทุกคนในโรงเรียน ต้องก่อให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย สมาชิกทุกคนมีความรู้สึกมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของสถานที่ โดยมีแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนว่า ควรเป็นสถานที่ที่มีสิ่งแวดล้อมเป็นธรรมชาติ มีพื้นที่กว้างพอที่เด็กจะเดินวิ่ง เรียนรู้มีสัตว์และพืชที่เด็กควรรู้จักและสนใจ มีสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัย กระตุ้นการเรียนรู้ มีเครื่องเล่นพอเพียง สำหรับด้านแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนแนะนำว่าห้องเรียนก็คือ ห้องทำกิจกรรม การที่เด็กไม่ได้อยู่กลางแจ้งตลอดเวลา เพราะเมืองไทยเป็นเมืองร้อน และงานบางอย่างต้องการพื้นที่ปิด (Closed Area) ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ น่าสนใจ ถูกสุขลักษณะ ตกแต่งด้วยสีสันกระตุ้นสมอง เก้าอี้วางเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้พูดคุย แลกเปลี่ยน ทำกิจกรรมด้วยกันสะดวก บางครั้งยกเก้าอี้ออกเพื่อทำกิจกรรมเคลื่อนไหว บอร์ด ป้าย ทุกอย่างออกแบบมาสวยงาม มีจุดมุ่งหมายชัดเจน

ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย

ผลการตรวจสอบการยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย โดยวิธีอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบตรวจสอบยืนยัน จำนวน 7 คน ผลการตรวจสอบยืนยันพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยเป็นพหุองค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน ด้านการนำองค์กร (คุณลักษณะของผู้บริหารและการวางแผน) ด้านครูและบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับปัจจัยหลัก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ที่เป็นองค์ความรู้ด้านการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้โดยผู้บริหาร พิจารณานำองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการบริหารองค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง การบริหารภายในโรงเรียน การนำองค์กร การให้ความสำคัญกับครูและบุคลากร ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนที่เหมาะสมถูกต้องตามหลักการและทฤษฎีซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย เมื่อผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียน นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปประกอบการ

ทบทวนนโยบายของโรงเรียน ให้มีทิศทางที่ชัดเจน ศึกษารายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ และนำองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ ของโรงเรียน

2. ผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียนควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปสู่การปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยการจัดลำดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียนแล้ว นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของโรงเรียนและมีการติดตามประเมินผลการนำไปใช้เป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยทำให้ได้สารสนเทศในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. การวิจัยเพื่อจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์รองรับการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย

2. ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของภาครัฐและภาคเอกชนในระดับการศึกษาปฐมวัย

บรรณานุกรม

วิจารณ์ พานิช. การบรรยายพิเศษแนวโน้มการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). **กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีทัศนะต่อการศึกษา ศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์.

สมหมาย อ่าดอนกลอย. (2556). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.** วารสารบัณฑิตศึกษา ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2556 : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) - สบร. การจัดการชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อม ในการเรียนรู้อนุบาล. http://www.okmd.or.th/bbl/documents/306/bbl-classroom-management-learning-environment

Journal of Graduate School, Pibulsongkram Rajabhat University. Vol. 7 No. 1 January - June 2013